

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.

Félévre ———— 12 .

Negyedévre ———— 6 .

Egy hóra ———— 2 .

— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor

Nagybecskerek, 1907.

XXXVI. évfolyam. 145. szám.

Csütörtök, június 27.

Rendkívüli megyei közgyűlés.

Nagybecskerek, június 27.

A bizottsági tagok gyér részvétele mellett, de a megjelentek élénk érdeklődésével tartották meg ma délelőtt a törvényhatóság rendkívüli közgyűlését.

Egyes tárgyakat, mint például a községi jegyzők napidíjának és az árvizkárosultak ügyét, de különösen Opova községének költségvetését igen hosszasan és behatóan tárgyalta a törvényhatóság, de annál rövidebben végzett a többiekkel, úgy, hogy Botka Béla főispán déli 1 órakor abban a kellemes helyzetben volt, hogy a közgyűlést berekessze.

Részletes tudósításunk a következő:

Jelen voltak: Dr. Annau Ernő, Bauer Henrik, ifj. Bobor Gyula, Budur Sándor, dr. Brájer Lajos, dr. Bogdán Zsivko, dr. Dalimanic Lajos, Forster Imre, báró Hauser Károly, Jankovics Szilárd, Kaufmann István, Gögl Béla, Knáb Adám, Kvacák Nándor, dr. Kiss János, dr. Kardos Samu, Lowieser Imre, dr. Löffler Armin, Mayer Rezső, Marton Andor, Mesterovics Pál, Markucz Mark, Menczer Lipót, dr. Miloss Aurél, Nikolics Szvetozár, dr. Nagy Dezső, Orsó Gáspár, dr. Oláh Béla, Pavelka Mihály, dr. Pollák Győző, dr. Pap Géza, Radonics Gyula, Rankovics Szvetozár, Szalay József, dr. Sal Ferenc, Tolléry József, Tóth István, Thury Mihály, Theodorovics Dusan, dr. Wattay-Pelbart Dezső, Vuchetich István, Vuchetich Árpád, Zwirner György, Zsiross Imre, Jankó Agoston, Bielek Antal, Rigó István, Elkovics Boldizsar, Szilágyi Albert, dr. Balás István, Kéler Ákos, dr. Mihálovits Ödön, dr. Riesz Jakab, Bogcha Márton, dr. Steinbach Béla, Bánlaky András, Hegedűs Kálmán, Ország Péter, Kozenkay Béla, dr. Plechl Szilárd, Semeey Gyula, Alexich Bogolyub, báró Dániel Tibor, Zsiross Imre.

Botka Béla főispán a megjelentek élénk eljenzése mellett elfoglalva az elnöki széket, a közgyűlést, melynek egybehívását az időközben befolyt és közgyűlési elintézését igénylő tárgyak tették szükségessé, megnyitja.

Napirend előtt elnöklő főispán szomorú kötelességének tesz eleget, amikor meleg szavakban emlékszik meg a törvényhatósági bizottság egyik legrégebbi tagjának és volt tisztviselőjének dr. Duk a László, volt tiszéki bíró és kir. t. bírónak elhunytáról. Indítványozza, hogy a törvényhatósági bizottság elhunyt felett részvételenk adjon jegyzőkönyvileg kifejezést. A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadja.

A jegyzők és a koronázási év.

Ezután sürgősségi indítvány folytán a torontáli jegyző-egylet azon kérelme kerül tárgyalás alá, hogy az 1907-iki koronázási jubilaris év kétszeresen számíttassék be a jegyzők nyugdíjába.

Rigó István th. főjegyző, mint előadó előterjeszti az állandó választmány javaslatát, amely szerint a jegyző-egylet kérését nem tartja teljesíthetőnek s azzal utasíttassék el.

Dr. Pollák Győző az állandó választmány véleményével szemben indítványozza, hogy a jegyzők kérelmének hely adassék. Kifejti, hogy itt csak egy szempont lehet döntő, vajjon a nyugdíjalap a kérelem helyeslére által nem-e veszélyeztetik fennállásában. Más szempont nem jöhet tekintetbe, mert a jegyzői nyugdíjalap a jegyzők filléreiből gyűjtődött össze, az ugyszólván az ő pénzük, melynek más rendeltetése nem lehet, mint a nyugdíjigényeket minél jobban kielégíteni. A takarékoság bizonyos határig szükséges, de a szükségesen felüli tökégyűjtés felesleges és céltalan.

Miután pedig a számadásokból látjuk, hogy a nyugdíjalap egyike a legerősebbeknek az országban, miután látjuk, hogy évi nagy szaporulata a 43.000 koronát meghaladja, a törvényhatóság a kérelemnek helyt kell hogy adjon, mert a vármegye derék jegyzői kara ezt töltök méltán megvárhatja és mert a törvényhatóság a kérelem elfogadásával tulajdonképen csak ismétli és végrehajtja az 1896-iki határozatát, midőn a milleniumi év 3-szoros beszámítást elfogadta, de a miniszter az alap akkori gyenge voltára való tekintettel 2 évet állapított meg.

Ma azonban az alap erős, tehát adjuk meg azt, amit akkor nem lehetett.

Dr. Nagy Dezső csatlakozik Pollák indítványához, mert az alap elbírja ezt a csekély megterhelést, hiszen egy évben 40 ezer koronát takarított meg.

Jankó Agoston alispán szintén nem oszja az állandó választmány véleményét. Itt csak egy régi határozat fogantatásáról van szó s miután a nyugdíjalap ma abban a helyzetben van, hogy tagjainak ezt a kedvezményt nyújthatja, csatlakozik dr. Pollák indítványához.

Dr. Kardos Samu az állandó választmány javaslatát pártolja. A jegyzők kérelmeteljesítése most, szülő szerint nem alkalomszerű. Igaz, hogy nem a tökégyűjtés a célja az alapnak, de attól a veszélytől, hogy az alap túlnagyra nőjön, könnyen megszabadíthatják azáltal, hogy a nyugdíjbefizetéseket leszállítjuk, amiáltal szintén könnyítenének a terheiken. Elfogadja az állandó választmány javaslatát.

A közgyűlés dr. Pollák indítványát valamennyi szavazattal 2 ellenében elfogadja.

Ugyancsak az állandó választmány javaslatával ellenkező határozatot hozott a közgyűlés Bogáros község ügyében, mely mint ismeretes, a bor- és husfogasztási adó leszállítását határozta el.

Tóth István pénzügyigazgató szakszerű beszédben fejtegeti, hogy a község helytelenül jár el, amikor leszállítja a tételeket, mert amikor megváltotta, kötelezte magát a költségek befizetésére, ha pedig a tételek leszállítása folytán be nem szedi, akkor pótdadóval kell fedeznie a hiányt, ami olyanokat is sújt, akiknek a fogyasztási adókhoz semmi közük. Ezért kéri az állandó választmánynak, mely a község határozatának pártolását javasolja, véleményének elvetését. A közgyűlés ily értelemben határoz.

Nyerő község határozata.

Nyerő község képviselőtestülete nemrégiben elhatározta, hogy gyűlési jegyzőkönyveit román és német nyelven fogja vezetni. A határozat most a vármegye törvényhatósága elé került s az állandó választmány a képviselőtestület határozatának feloldását javasolja a közgyűlésnek.

A közgyűlés az állandó választmány javaslata alapján egyhangulag feloldja a nyerőiek határozatát.

A vasárnapi munkaszünet a községi hivatalokban.

Mint ismeretes, a csanádi püspök átirat Torontál vármegyéhez, hogy a községi hivatalokban a vasárnapok és ünnepnapok megszenteléseképpen szüneteljen a munka. A vármegye törvényhatósága mult közgyűlésén kiadta az átiratot javaslattételre a vármegyei jegyzőegyesületnek, amely pártoló javaslatot tett ez irányban.

A vármegye állandó választmánya ennek alapján javasolja a közgyűlésnek, hogy rendelje el a törvényhatóság, hogy a községi hivatalokban vasárnap és ünnepnap szüneteljen a munka s csak halasztást nem tűrő fontos ügyeket intézzenek el vasár- és ünnepnapokon.

A közgyűlés az állandó választmány javaslata értelmében határoz.

A jegyzők gyűlési költsége.

Hosszabb vitát keltett a jegyző-egylet kérelme, melyben kéri, hogy engedjék meg, hogy az egyletnek úgy rendes, mint rendkívüli közgyűlésén megjelenő községi és körjegyzők a szabályrendeletben megállapított fuvarozási és napidíjait a közgyűlések közérdekű voltánál fogva a községi pénztár terhére felszámíthatassák és felvehessék.

Az állandó választmány véleményezte, hogy a vármegye közönsége mondja ki, hogy miután a községi és körjegyzők egylete közgyűlésein az elvi és egyéb kérdések megvitatásával a közérdekeket szolgálja, méltányosnak tartaná, hogy a községi és körjegyzők az egyleti gyűléseken való megjelenés alkalmával épügy, mint a tanítók, fuvar és napidíjban részesüljenek, de mert ezen költségek a községi pénztárak megterhelésével járnak, hivatásnak fel a községek, hogy a kérelmet tegyék tanulmány tárgyává s hozandó határozatukhoz képest, amennyiben a kérelmet teljesíthetőnek találják, gondoskodjanak a fedezetéről a költségvetésben.

Dr. Kiss János nem fogadja el a javaslatot, mert nézete szerint a jegyzők ilyenkor egyéb dolgokat is végeznek el s könnyen bírák el a néhány forint költséget.

Tóth István melegen pártolja az állandó választmány véleményét, mert meg van győződve arról, hogy abból, ha a jegyzők összejönnek és ügyeiket megbeszélik, csak a közigazgatásnak lesz haszna.

Dr. Kardos Samu szerencsétlenné tartja a javaslatot, mert elő fog fordulni, hogy egyik község megszavazza a költségeket, a másik nem.

A közgyűlés túlnyomó többsége az állandó választmány véleményét fogadja el.

Az árvizkárosultak.

A közgyűlés ezután tárgyalta az alispán jelentését a torontáli árvizról, melyet tegnapi számunkban teljes terjedelmében közöltünk. Az állandó választmány javasolja, hogy a törvényhatóság az inségalapból szavazzon meg a borcsai, bárányosi és rudolfsnádi árvizkárosultaknak 5 ezer koronát, kérjen a földművelésügyi minisztertől ingyenes vetőmagtölcset és hívja fel a társ-törvényhatóságokat adakozásra.

Dr. Kardos köszönet mond az alispánnak és a többi hatóságoknak az árviz alkalmával tanúsított tevékenységért.

Az ötezer koronát azonban nem tartja elegendőnek, hanem indítványozza, hogy a gazdasági egyletnek megszavazott tízezer koronát, miután a határozat nem jogerős, fordítsa az árvizkárosultak segélyezésére.

Ugyanilyen értelemben szólalt fel Kiss János, ki azonban Borcsa és Bárányos községek lakóit is kívánja a segélyben részesíteni.

Jankó Agoston alispán beismeri, hogy az indítvány bizonyos jogosultsággal bír. Ebben a formában azonban ma nem tárgyalható, mert az indítvány napirendre kitzve nincsen.

Milu Janko köszönetet mond az alispánnak, amiért kötelességét teljesítette. Kéri, hogy Borcsa és Bárányos ki ne hagyassanak.

Kardos zárszava és Botka Béla felvilágosítása után Bogdán Zsivko az ellen tiltakozik, hogy incidentaliter döntsének már elintézt ügyek felett, majd Kéler Ákos th. főügyész felszólalása után, ki az ügyet jogi szempontból

BECSKEREK SZENZÁCIÓJA!

BECSKEREK SZENZÁCIÓJA!

MA SZERDÁN 26., CSÜTÖRTÖK 27. ÉS PÉNTEK 28-ÁN

MARCOIN CASINO KERTELYISÉGÉBEN A VILÁGHIRU APOLLÓ-CSOPORT
VENDÉGJÁTÉKA. IGAZGATÓK: ORMAI ES ROLAND. 596-32

BELEPŐ-DÍJ 60 KRAJCAR.

SZIGORUAN CSALÁDI MŰSOR.

KEZDETE FEL 9 ÓRAKOR.

világította meg, a közgyűlés az áll. vál. javaslatát elfogadja, Kardos pótindítványát pedig a többség elveti.

Az oppovai költségvetés.

Már dél is elmúlt, mikor sürgősségi indítvány folytán tárgyalás alá került Oppova költségvetésének költségvetése.

Zsiros Imre főszolgabíró megemlíti, hogy a pótadót 25%-ban állapították meg, pedig a szakember állítása szerint 112%-ra volna szükség, melyet azonban ismét 51%-ra szállított le a járási számvevő. A komplikált viszonyok közepette kéri, hogy a járási számvevő közbenjöttével létrejött költségvetést fogadja el a közgyűlés.

Thury Mihály rámutat a járási számvevő különféle tévedéseire, kéri a dr. Schöpfer által megállapított költségvetést 52%-ban megállapítani.

Márkucz Márk szerint a járási számvevő jelentése nem felel meg a valóságnak. A költségvetés ki volt téve közszemlére és senki által meg nem támadtatott. Részletesen ismerteti a költségvetés egyes pontjait és kéri, hogy 52%-ban állapítsák meg a költségvetést.

Jankó Agoston alispán úgy veszi észre, hogy egyes tételek helytelenül lettek beállítva. Tehát ezek tisztázandók. Kéri a szükséges felvilágosítást.

Thury Mihály számtanácsos részletesen megmagyarázza az egyes tételek természetét.

A közgyűlés elfogadja az állandó választmány véleményét, mely a pótadót 52%-ban állapítja meg.

Ülés vége 1 órakor.

A jegyzőkönyveket július 2-án hitelesítik.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 15 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Julius 1. Városi közgyűlés.
Julius 6. Központi választmány ülése.
Julius 8. Közig. biz. ülés.

— **Személyi hírek.** Zsigmond Endre temesvári cs. és kir. tábori főpap hivatalos ügyekben tegnap és tegnapi délután Nagybecskerekre járt. Résztvett azonkívül a Custozza-ünnepen, részt vett a lakomán s a zárda évzáró ünnepén. A tábori főpap tegnap este elutazott Nagybecskerekre. — Dr. Szele Róbert tankerületi kir. főigazgató és dr. Fekete Endre kegyesrendi kormánytanácsos tegnap Nagybecskerekre érkeztek.

— **A megyei tisztikar köréből.** Torontál vármegye főispánja a mai rendkívüli közgyűlés alkalmából dr. Watta Dezső ügyvédet Torontál vármegyei tiszteletbeli alügyészévé nevezte ki.

— **A képviselőválasztók névjegyzéke.** Az 1899. évi XV. t. c. 147. §-a értelmében az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzéke ellen benyújtott felszólalások és észrevételek felett a központi választmány minden évi július 1-től 20-ig köteles határozni. E végből a vármegye központi választmánya folyó évi július hó 6. és következő napjain mindenkor délelőtti 10 órakor a vármegye székházának alispáni kistermében ülést tart, amelyen a felszólalások és észrevételek választókerületenként a következő sorrendben történnek: 1. bégaszentgyörgyi, 2. lovrini, 3. nagykomlói, 4. nagyszentmiklósi, 5. ozorai, 6. pancsovai, 7. párdányi, 8. törökbecsei, 9. törökkanizsai, 10. zichyfalvi, 11. zombolyai választókerülethez tartozók felszólalásai és észrevételei.

— **A torontál-erzsébetlakai lecsapoló-társulat köréből.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter Sierbán János jószágigazgató, a torontál-erzsébetlakai belvizlecsapoló társulat miniszteri biztosa mellé alakított véleményező bizottságba Loch Jakabot, gróf Harnoncourt Félix écskai uradalomának gazdaszjtjét tagul nevezte ki.

— **A főgimnázium államsegélye.** Ma délelőtti tárgyalás a várossal dr. Szele Róbert, a szegedi tankerület főigazgatója és dr. Fekete Endre piarista kormánytanácsos dr. Szele Róbert elnöklése mellett a helybeli főgimnázium további állami segélye tárgyában. Az értekezlet eredményét dr. Szele Róbert a kormányhoz fogja fölterjeszteni.

— **Adomány a vármegyei muzeumnak.** A Torontál vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület kérésére és közbenjárására Hubaffy Mihály ur Nagykikindáról egy kiváló becses és értékes Kinizsy-gyűrűt adományozott a vármegyei muzeumnak, azonkívül több muzeumi tárgyat helyeztet még kiállításba a muzeum számára. A szép adományért a kultúregyesület hálás köszönetet mond az adományozónak.

— **Halálozás.** Mint részvétellel vesszük a hirt: Sebestyén Pálné szül. széplaki Botka Alojzia tegnap Törökbecsén 61 éves korában meghalt. Az elhunytban Wingler Ferenc nagybecskereki gyáros anyósát gyászolja.

Mint részvétellel értesülünk, sulyos csapás érte színészszegehi Kereszthury Aladárt, a nagybecskereki közönségnek régi kedves ismerősét. Ugyanis 12 éves Jolánka leánya a napokban Szegeden meghalt. Az elhunytban színészszegehi Kereszthury Sándor nyug. csendőrnagy unokáját gyászolja.

— **Kitüntetett tanító.** Nagykikindáról írják: A város polgármestere f. hó 22-én akarta átvenni ünnepiesen Knezevity György gör. kel szerb tanítónak a Torontál vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület díszoklevelét, amelylyel az egyesület Knezevityet a magyar nyelv sikeres oktatása körül szerzett érdemeiért kitüntette. Az érdemes tanító kijelentette, hogy nagy köszönettel veszi a kitüntetést, de tekintve, hogy életében soha semmiféle ünneplésnek híve nem volt s a magyar nyelv oktatása körül csak kötelességét teljesítette, kérte, hogy tekintsenek el az ünnepies átadástól. A polgármester teljesítette a tanító kérését s egyszerűen átadta az oklevelet.

— **Krsztics nyug. polgármester nyugdíja.** Krsztics János Nagybecskerek város nyugalmazott polgármestere nyugdíjának fölemelését kéri a képviselőtestületől a következő beadványban:

Mélyen tisztelt városi képviselőtestület! A nagy drágaság, mely majdnem elviselhetetlenné vált, valamint azon körülmény, hogy a jövő iskolai évtől kezdve két gyermeket kell ide küldenem iskoláztatásra, kényszerítettek arra, hogy a mélyen tisztelt képviselőtestülethez esedezzem nyugdíjirulékomban felemelésre avagy másnemű segély iránt. E kérelmem intézésére felbátorított azon tudat is, hogy polgármesteri hivataloskodásom alatt a város körül szerény érdemeket én is szereztem, nevezetesen: En, tisztelettel előírt ináltam azt, hogy a város az addig használt bérbe adott vákokat házilag kezelje, miáltal a városnak jövedelme tetemesen növekedett; az én tapintatos és céltudatos működésemmel tulajdonítható, hogy midőn az italmérségi jog az államtól megváltott, hogy a város oly nagy megváltási összeget kapott, hogy a hazai takarékpénztárnak tartozott körülbelül félmillió forintnak lefizetése után a városnak több mint 120 000 frtnyi felesleg maradt, amelyből azután a kereskedelmi iskola felépült, — hivatkozom e tekintetben Steinitzer Géza képviselő urra és Hausladen Mátás főszámvevő urra; — az én bátor kezdeményezésemmel volt köszönhető, hogy az 1889-ben a város a kizárólagos italmérségi jogosultságot és a fogyasztási adókat 97 000 frtért vette használatba az államtól 3 évre, amely idő alatt a városi könyvek tanúsága szerint, a város több mint 100 000 forintot nyert. De legnagyobb érdememnek tudhatom be azt, hogy a tekintetes városi képviselőtestületet sikerült begyőzőm arról, hogy a villamos telep használható ipartelep leendő, amely meggyőződéssem fényesen be is vált. Felsorolhatnék egyebet is, de elegendőnek tartom a fentiek említését. Még csak annyit hozok fel, hogy kérelmem teljesítésére praecidens is van, amennyiben öv. Kulifay Lajosné kegydíja is évi 200 forinttal felemeltetett. Mély tisztelettel bátorodom tehát azon kérelemmel járulni a tekintetes képviselőtestülethez: Hogy akár nyugdíjamat évi 600 koronával felemelni, akár pedig egy hasonlósszerű személyes pótlékot, — talán a villammű jövedelme feleslegéből — részemre a f. é. június 1-től kezdődőleg engedélyezni és megszavazni méltóztatassék. Módos, 1907. évi június hó 11-én. Mély tisztelettel: Krsztics János, nyug. polgármester.

— **Évzáró-ünnepély a zárdaintézetben.** Az a minden tekintetben sikerült ünnepély, melylyel a Miasszonyunkról nevezett iskolánövérök vezetése alatt álló rk. leányintézetben tegnap a záróvizsgálatokat befejezték, ismét élénk tanuságot tett arról, hogy egy a tanerők, mint a tanítványok jól használták fel az elmúlt esztendő s a hasznos tárgyakon kívül szeretettel foglalkoztak a széppel is. A záró-ünnepélyt Beethoven „Isten dicsőisége” című híres kórusával kezdték, melyet az intézet növendékei szabatosan adtak elő. A műsorban természetesen ezuttal is a zongora dominált. Weber „Adagio és Rondo”-ban Schweitzer Emma, Jovánovits Zsófi, Guttenkunst Margit

és Schaffer Irén, Chwatal „Les quatre Amis” c. darabban Mundloch Emma, Gelsinger Anna, Czappán Viola és Gintner Katica, Chopin „Valse”-jának előadásával Brájjer Tünde, Straabhog „Nápolyi dal”-ával Illyevits Aranka, Péts Mariska és Helmbold Iona, Necke „Magyar hangok” c. darabban Jovánovits Zsófi és Jovanov Olga. Brahms „Magyar táncai”-val Kirchner Laura és Kirchner Nelli, Berlioz „Rákóczi induló”, Brunner Irén, Dukasz Zsófi és Hübel Ella, Kramer „Ünnepi induló”-ban Szilágyi Margit, Hajnal Hajnalka és Marcolin Etelka arattak jól megérdemelt tapsokat. Rósa Emilia az „Echo merveilleux”-t, Krumenacker Elvira pedig Tóth Ede „Áldását” szavalta igen ügyesen. Hatásosan játszták Horváth G. „Magyar Suite”-jét, 2 zongorán Stimácz Anna, Stojadinovits Lyubica, Schira Anna és Kirchner Iona. Kafka „Idylle”-t Keller Anna és Seeler Aranka, Pávay „Magyar ábránd”-ját zongorán előadta Millosz Emmy, Linke „Szent János bogárka”, zongorán Wesztermayer Paula, harmóniumon Kaufmann Adrienne és hegedűn Kolos Janka, Voss „Hangverseny darab”-ját, zongorán Forster Irén. Mozart „Figaro”-ját, Heim Márta és Fuka Zsófi adták elő dicséretes szabatossággal. Abt „Kakuk dal”-át Kolos Janka énekelte nagy tetszés mellett. Kirchner „A költő keserve”-t, zongorán Vuchetich Sarj adta elő szép hangsúlyozással. Igen tetszett Hetényi „Cinka Panna” c. melodramája, melyet zongorán Forster Irén, hegedűn Kolos Janka, cimbalmon Bogcha Iona kísértek, míg a szavallási részt Mundloch Emma látta el a közönség teljes megalégedésére. Kitünően sikerült Hazslinszky „Bolya tündér” c. karéneke szólóval, melyet az intézet összes énekes növendékei adtak elő. Szép sikere volt Siposs „A világi cimbalmos” ábrándjának is Gintner Mariska pompás előadásában. Végül Magyar Pál pápai kamarás, az intézet igazgatója, ki az ünnepélyen az elnöki tisztet látta el, szép szavakban mondott köszönetet első sorban a zárda főnöknőjének, majd az összes tanerőknek az elért fényes eredményért, továbbra is buzdítva őket, hogy munkálkodjanak a magyar haza és kultúra dicsőségére. A szép ünnepély a Szózat élénklésével ért véget.

— **Ügyészségi megbízás.** Az igazságügy-miniszter dr. Becker Jánost, a pancsovai kir. ügyészséghez beosztott bírósági aljegyzőt a pancsovai kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottul rendelte ki.

— **A temesmegyei alispán ügye.** Jovánovich Sándor, temesmegyei alispánt nemrégiben Hofbauer Árpád volt sági jegyző sulyos vádakkal illette. Eme vádakért az alispán bünyvádi eljárást indított Hofbauer ellen. Időközben aztán „Nemezés” címmel röpirat jelent meg, amely a többi díszes vádakon kívül még fatolvajlással vádolta. A vádak teljeszen azonosak azokkal, amelyeket Hofbauer hangoztatott, legföljebb a röpirat hangja, ha ez lehetséges, még durvább. Az alispán a röpirat névtelen szerzője ellen sajtópört akart indítani, de a vármegye legutóbbi közgyűlésének túlnyomó többsége azon a nézetben volt, hogy a vádak azonosak, azokért bünyper van Hofbauer ellen folyamatban s ezért helytelen volna sajtópört indítani most Budapesten, később talán másutt, az országnak akár husz helyén, ahol a névtelen szerző jónak látja röpiratát megjelentetni. A törvényhatóságnak erre vonatkozó határozata, melyet 143 szóval 14 ellen hozott, így szól: A törvényhatósági bizottság eltiltja az alispánt attól, hogy a „Nemezés” aláírás alatt megjelent és tudomás, de saját beismerése szerint is ugyancsak Hofbauer Árpád által közzétett, nevezettnek korábbi vádjával mindenben azonos röpirat miatt sajtóügyi feljelentést tegyen, mert meg van győződve arról, hogy a független magyar bíróság, a méltatlanul meghurcolt köz-tisztviselőnek amugy is teljes elégtételt fog szolgáltatni és mert a vádak valótlán volta a köz-igazgatási bizottságnak és a belügyminiszternek ez ügyben hozott egybehangzó határozatai által beigazoltattak. Egyben a vármegye közönsége ismételtlen teljes bizalmát fejezte ki az alispánnak.

— **Adományok a rudolfsgnádiak javára.** A rudolfsgnádi árvízkarosultak javára a közönségi előjárósághoz 1907. évi június hó 18-ától 1907. évi június hó 25-ig a következő adományok folytak be:

Bajai takarékpénztár 50 korona, Orosházi takarékpénztár 10.—, Mari László Pozsony 3.—, Takaréks és hitel-egylet Delta 50.—, Sorokéár-haraszttaksonyi takarékpénztár 5.—, Manko Elek Sorokéár 2.—, Szabadkai takaréks és népbank 25.—, Szondy Mátás Zombor 3.—, Bezárdai takarékpénztár r.-t. 10.—, Nyiregyházi takarékpénztár-egylet 25.—, Első debreceni takarékpénztár 5.—, Orosházi népbank r.-t. 10.—, Szépligeti takarékpénztár r.-t. 30.—, Fuchsz Kál-

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

mán Ruszkabánya 10—, Ófutki községelöljáróság utján az ófutki ifjuság 13 90, Szabadkai kereskedelmi és iparbank 20—, A délvidéki földmivelők gazdasági egyesülete 850—, Első torontálszécsányi takarékpénztár mint r.-t. 50—, Budapesti egyesület fővárosi takarékpénztár 200—, Községi elöljáróság Torontálerzábetiak 100—, Freund Samu Nagybecskerek 20—, Szerbalemer község 100—, Parinai Róbert herceg ő fensége (Lewieser Inre főszolgabíró utján) 500—, Melence község 100—, Sepesi takarékpénztár Lőcse 20—, Less Ödön Soroksár 5—, Waldner Laura Nagyvárad 20 kor. (Folyt. köv.)

— A könyvnyomdászok gyűlése Nagybecskereken. A magyarországi könyvnyomdászok szakegyesületének nagybecskereki csoportja folyó évi június hó 29-ikén és 30-án tartja III. délvidéki értekezletét Nagybecskereken, melyen részt vesznek az összes délvidéki csoportok. Az értekezlet napirendje: 1. Kiküldötték jelentése. 2. Árszabályügyek. 3. Tanoncügyek. 4. Netáni indítványok.

— Arató katonák. A temesvári hadtesthez tartozó gyalogezredek, melyeknek sorához a nagybecskereki helyőrség is tartozik, idei fegyverszünetelése — Waffenuhe — július hó második felében lesz. Ugyanakkor hadtestparancsnoki intézkedésre két heti szabadságra engedik a legénységnek azt a részét, amelynek polgári foglalkozása a földmivelés. Ezzel a humanus rendelkezéssel Schwitzer Lajos lovag tábornagy, a temesvári VII-ik hadtestparancsnoka lehetővé akarja tenni azt, hogy a gyalogezredeknek földmiveslegénysége a legfontosabb mezei munka, az aratás idején segítségére lehessen hoztatkozni és maga is dolgozhassék a termés betakarításán. A hadtestparancsnokság rendeltelleg értesítette az alá rendelt gyalogezredek parancsnokságait arról, hogy a földmiveslegénységnek megadható a két heti szabadság, amelyet azonban csak azok vehetnek igénybe, akik saját vagy hozzátartozóik földjén akarnak aratómunkát végezni. Abból a célból nem adható szabadság, hogy ez alatt idegeneknél szerződészerű munkát végezzenek és ennek következtében esetleg úgy kimerüljenek, hogy visszatérve a szabadságról, ne bírják el a nagyobb megerőltetéssel járó dandár- és hadosztálygyakorlatok fáradalmait. A szabadságoltak számát az egyes ezredekben csak a jövő hónapban fogják a szolgálati érdekek szem előtt tartásával megállapítani.

— Öngyilkos szabósegéd. Bosin Sándor 19 éves, módosi illetőségű, helybeli szabósegéd ma reggel a kincstári erdő mellett forgópisztolyal mellé lőtte magát. Végzetes tettét szegényből követte el, mert kitudódott, hogy gazdájától pénzt tulajdonított el. A szerencsétlen fiatal embert súlyos sebeivel a kórházba vitték, hol most a halállal vívódik.

— Az alkohol áldozata. Ismét az alkohol áldozata lett egy szerencsétlen ember. Aracson ugyanis Jegarac Milutin ottani bérás tegnapelőtt erősen bepálinkázott. Vagy egy liter pálinkát ivott meg s aztán hazabotorkált. A sok szesz égette a fejét s hogy lehűtse, otthon az istállóba bedugta a fejét egy teknőben levő vízbe. Mámorában nem bírta fejét kiemelni a teknőből s mivel senki sem volt közelében, belefuladt a teknő vízbe.

— Halálos szunyogcsipés. Mint Temesvárról jelentik, ott tragikus módon mult ki tegnap egy szegény gyárvárosi munkásleány: a 22 éves Provic Anna. Tegnapelőtt egy szunyog megcsipte a jobb karját, amely azonnal megdagadt. Nyomban orvost hívtak és ez vérmérgezését konstatált. Beszállították a kórházba, ahol az éjjel meghalt.

Törvényszék.

§ Nyári szünet a törvényszéken. A nagybecskereki kir. törvényszéknél és járásbírósnál most kezdődik a nyári szünet, amely idő alatt a bíróság tagjai fölváltva szabadságra mennek. Az egyes bírák szabadságidejét a következőleg állapították meg:

A kir. törvényszéknél: Benedek Jenő július 2-től aug. 12-ig, Makk József július 10-től aug. 24-ig, dr. Kovács Károly július 1-től augusztus 11-ig, Junga Aladár július 15-től augusztus 12-ig, Szilágyi Lajos július 2-től augusztus 12-ig, Junker János augusztus 14-től szeptember 23-ig, Rektorisz Károly július 2-től augusztus 10-ig, Szabó Béla augusztus 13-tól szeptember 24-ig, dr. Kiss János július 1-től augusztus 12-ig, Gramling Kornél augusztus 13-tól szeptember 24-ig, Putics Oktáv augusztus 13-tól szeptember 24-ig.

A kir. járásbírósnál: Alföldy Ede július 2-től augusztus 10-ig, Bronts Ernő július 2-től augusztus 12-ig, Lovas Mihály július 2-től augusztus 12-ig, Demeter János augusztus 13-tól szeptember 23-ig.

Az ülésen Justh Gyula elnököt, aki mtután megnyitotta az ülést, jelentette, hogy a horvát képviselők összes határozati javaslatokat visszavonták és a zárószó jogától elállottak.

Egyben azonban a horvátok az általánosságban való szavazásra névszerint való szavazást és ennek holnapra való halasztását kérték, amit az elnök ilyenformán el is rendel.

Batthyányi Tivadar gróf azt indítványozza, hogy a kormány egy éven belül tegyen jelentést arról, hogy a magánbirtokokban levő vasutak alkalmazottainak fizetése párhuzamban áll-e az államvasutakéval.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kéri, hogy a fizetésrendezésről szóló javaslatot válasszák el a pragmatikáról s először ennek a részletes tárgyalását kezdjék meg.

A Ház hozzájárul a miniszter kívánásához s megkezdi a vasutások fizetésrendezéséről szóló javaslatnak részletes tárgyalását.

A részletes tárgyalás során a 4-ik szakasznál Kubik Gyula javasolja, hogy a szakasz terjesztessék ki a mérnökökre is.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ehhez hozzájárul, valamint a Ház is.

Batthyányi Tivadar gróf javasolja, hogy a soron kívüli előléptetések szüntessenek meg.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, valamint a Ház ehhez szintén hozzájárul s a szakaszt ilyen módosításokkal fogadják el.

A 9-ik szakasznál Surmin György horvát képviselő azt javasolja, hogy Zágráb ugyanabba az osztályba soroztassék, mint Budapest.

Kossuth Ferenc ehhez nem járul hozzá s a Ház sem.

A 20-ik szakasznál Batthyányi Tivadar gróf azt javasolja, hogy a fizetésrendezés június elseje helyett visszamenőleg január elsejétől számíttassék.

Popovics államtitkár pénzügyi szempontból ellenzi ezt.

Sümei Vilmos azt javasolja, hogy legalább május elsejétől számíttassék a fizetésemelés.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter nem járulhat hozzá egyik indítványhoz sem s osztja Popovics államtitkár pénzügyi kifogásait. A miniszter egyben elítéli a horvát obstrukciót, amely a fizetésrendezés életbeléptét akadályozza, de kijelenti, hogy bármennyig tartson is az obstrukció, a fizetésemelés f. évi június elsejétől fog számítani.

Még Lorkovics Iván horvát képviselő szólal föl, azután a fizetésrendezési javaslat részleteinek letárgyalását is befejezték.

A javaslatnak harmadszori olvasásban való szavazását a szolgálati pragmatikáról szóló javaslat letárgyalása után fogják megejteni.

Az új horvát bán.

Budapest, június 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hivatalos lap mai száma közli gróf Pejacsevichnek fölmentését, egyben R a k o d e z a y Sándornak, a zágrábi hétszemélyes tábla elnökének horvát bánna való kinevezését.

Az osztrák császári jubileum.

Budapest, június 27. (A „Torontál” eredeti táv.) Bécsből sürgönyzik: Ferenc

József király hatvanesztendő osztrák császári jubileumára vonatkozólag a „Wiener Abendpost” a lap élén egy közleményt hoz, amely nyilvánvalólag a király óhaját foglalja magában a jubileumra vonatkozólag. A nevezett lap közleményében ezeket írja:

„Ő felségének hatvan esztendő császári jubileumát tudvalevőleg a birodalom lakossága a legmelegebb örömmel ünnepli meg s az évforduló emlékét emberbaráti és jótékony intézmények létesítésével szentelik meg a hatóságok, testületek. Fel vagyunk hatalmazva annak a közlésére, hogy ő felsége a legnagyobb elismeréssel vett tudomást ezekről a tervekről s az alattvalói ragaszkodásnak a legszebb jelét látja abban, hogy a közeledő emlék-ünnepet szociális és emberbaráti cselekedeteket üli meg a lakosság. Ő felsége abbéli óhaját is nyilvánította, hogy nagyobb külső ünnepességek elmaradnának s az ezekre szánt összeg a maga teljes egészében az emberbaráti és jótékony intézmények javára fordíthatók.”

A felfüggesztett obstrukció.

Budapest, június 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A horvát képviselők a képviselőházban felfüggesztették az obstrukciót, visszavonván összes határozati javaslatukat. A horvátok ugyanis nem akarják megnehezíteni az új bánna való tárgyalásokat s ezért szereltek le egyelőre az obstrukcióval.

Az osztrák-magyar bank kamatlábemelése.

Budapest, június 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az osztrák-magyar bank főtanácsa elhatározta, hogy a leszámítási kamatlábat 4 1/2 százalékról 5%-ra emeli.

A bolgár fejedelem jubileuma.

Budapest, június 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szófiából jelentik, augusztus 2-ikén lesz huszesztendő évfordulója annak, hogy Ferdinánd a bolgár fejedelmi trónra lépett. Ez alkalomból a kormány előkészületeket tesz a jubileum megünneplésére.

A német szocialisták kongresszusa.

Budapest, június 27. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Berlinből jelentik, a német szocialisták idei pártgyűlése szeptember 15-ikén lesz Essenben. A gyűlésen Bebel hosszabb beszédben nyilatkozni fog a legutóbbi választásokról és a politikai helyzetről.

Határidő-üzlet.

Budapest, június 27. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre 1907.)	20.40—
Rozs (októberre 1907.)	16.66—
Zab (októberre 1907.)	15.00—
Tengeri (júliusra 1907.)	11.62—
Tengeri (májusra 1907.)	11.78—

Nyiltér.*

Rohitschi „Styria-forrás”
Gyógyhatású víz: gyomordaganat és görcsök, Bright-féle veselő, torok- és gégehurut, gyomor- és bélkatarus, húgysav- és hólyagbántalmak, székrekedés és májbajok ellen.

Kitűnő gyógyszer! Orvosilag ajánlva!

Magyarországi főraktár:
Hoffman József Budapest, Báthory-utca 8.

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

1123/1907. sz.

Szefferin község előljárósága

Árlejtési hirdetmény.

Közbirré tételik, hogy a Szefferin községben 4779 kor. 69 fill.-t előirányzott

egy tanterem felépítési

muakálatainak anyaggal együtt való biztosítása céljából folyó évi július hó 4-én délelőtt 10 órakor szóbeli árlejtés fog tartatni.

Árlejtetni szándékozók kötelesek az árlejtés megkezdése előtt az előirányzott összeg 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a község letéti pénztárába elhelyezni.

Terv, költségvetés és feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában betekintheők.

Kelt Szefferinben, 1907. évi június 25.

592-1.1

Az előljáróság.

4752/907. tlkvi szám.

597-1.1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közbirré teszi, hogy gróf Harnoncourt Félix, mint kiskoru Mária, Lujza, Félix és Alice törvényes képviselője végrehajthatónak Kunits József és Kunits Zsuzsanna, illetve jogutódjuk Gilezán Valér végrehajtást szenvedő elleni 258 kor. 97 fill. tökékövetelés s járuléka iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő Németécska községi 136. sz. tlkjb. A. I. sor 479/b 2. hrsz. 136 ö. i. a. foglalt ház és 408 négyszögöl területű beletek 1713 kor. kikiáltási árban 1907. évi július hó 17-ik (tizenhét) napjának d. e. 10 órájkor Németécska községhezánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 171 korona 30 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. I. M. szám alatt kelt rendelet 8. §-ában jelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. törvény cikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagybecskereken, 1907. évi május hó 4-ik napján. A kir. törvényszék mint tlkvi hatóságnál.

Rektorisz,
kir. trvszéki bír.

ELADÓ.

Szép fekvésű ház, mely áll 3 szoba, melléképület, 2 udvar és nagy kertből.

Cim a kiadóhivatalban.

584-2.2

Kötélárúk

zsinegek, zsákok, vitorla és ponyvavásznak, vízmentes ponyvák, halhálók, ishálók, függőágyak és tornaszerek jótányosan és nagy választékban kaphatók

Csusner János.

kötélárugyár és rövidáru nagykereskedőnél Nagybecskereken.

489-30.16

Két teljesen elkülönített bejáratu

butorozott szoba

villanyvilágítással kiadó.

Deák Ferenc-utca 7. sz.

482-x.16

51/1907. sz.

599-31

Hirdetmény.

Baranda község tulajdonát képező

vadászati jog

1908. évi január hó 1-től 1913. évi december hó végéig terjedő időre Baranda községhezánál 1907. évi július hó 20-án délelőtt 8 órakor nyilvános árverésen bérbeadatnak

A bérleti feltételek a jegyzői irodában megtudhatók.

Kelt Barandán, 1907. évi június hó 25.

A községi előljáróság.

Fürdőnyitási hirdetmény.

375-32.23

„RUSZANDA“ gyógy-izsappfűrdő Melenecén (Torontálmegyében), mely

gyógyeredményben azonos a Pöstyén és Szent-Lukács izsappfűrdők gyógyerejével.

1907. évi május hó 14-én nyílt meg.

Az izsapp és a víz gyógyerejét különösen köszvényben, idült ízületi rheumában, scrophulosis minden alakjában szenvedők, dugyszíntén minden kenőgyógyomódnak ellenálló bőrbetegeknek, különösen psoriasis és prurigóban szenvedők, továbbá rendellenes vérzésben szenvedő nők és idegbetegek igen magasztalják. • Speciális hatása a csontbántalmaknál: caries-necrosisnál a leghíresebb nemzetközi fürdőket felülmúlja. • Az idült Lues-bántalmaknál mint utókúra kitűnő sikert mutat fel és e célra külön kabinok állanak rendelkezésre. • Vendégeknek rendelkezésére áll három legmodernebben berendezett lakóház, tágas terraszokkal, gyógy- és étterem, kitűnő konyha, rendkívül jó zene, télapálya, zongora, aranyas sétatny padokkal, stb. • Közelebbi felvilágosításokkal készséggel és díjmentesen szolgál a Ruszanda gyógyfürdő igazgatósága.

Melenecé, 1907. évi április hó 1-én.

Piperszki Kamenkó, ügyvéd

(P. H.)

Tánazevits Pál, orvos.

Hirdetések

felvétetnek a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában

Első magyar tudományos villamos színház.

Legnagyobb hazai vállalat

Előleges jelentés.

Legnagyobb hazai vállalat.

Legközelebb városunkba érkezik a

CHROMOBIOGRAF

mely a legnagyobb magyar vállalatnak mondható.

Városunkban hasonló vállalatok már feles számban fordultak meg, ilyen arányban azonban városunkban nem volt még látható az ilyen vállalkozás. Tulajdonosa és vezetője magyar honpolgár, ki nem sajnált fáradságot és költséget. Erről mindenki meg fog győződni pár nap múlva, mikor a színház városunkba érkezik.

A színház hajtóerejét két nagy villamos gép szolgáltatja, még pedig egy 30 és egy 20 lóerejű gép.

Városunk közönsége nagy érdeklődéssel várhatja a színház megérkezését, melynek világítása és berendezése tündéries. Bővebbet a falragaszok fognak jelenteni.

(600-2.1)

A színház 1000 személynek a lelegegésabban van berendezve. Tisztelettel **ADLER ZSIGMOND, Léváról**, tulajdonos.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.